

زبان شناسی

به همین سادگی

نویسنده:

جین اچیسون

ترجمه:

سمیرا آذرنوش

ویراستار:

پریسا بخشنده

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	ایچیسون، جین، ۱۹۳۸ - م. Aitchison, Jean
عنوان و نام پدیدآور	زبان‌شناسی به همین سادگی / جین ایچیسون؛ مترجم سمیرا آذرنوش، پریسا بخشنده.
مشخصات نشر	تهران: نشر نویسه پارس، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	۱۵۴ ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۰۳۰-۵۵-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	عنوان اصلی: Linguistics made easy, C. 2012
موضوع	زبان‌شناسی
موضوع	Linguistics
شناسه افزوده	آذرنوش، سمیرا، ۱۳۶۱ -
شناسه افزوده	بخشنده، پریسا، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	۱۳۹۶ ز ۱۲ الف / P1۲۱
رده بندی دیویی	۴۱۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۹۶۳۲۴۸

زبان‌شناسی

به همین سادگی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Linguistics, made easy

Jean Aitchison

©2012 Jean Aitchison

نویسنده: جین اچیسون Jean Aitchison

مترجم: سمیرا آذرنوش

ویراستار: پریسا بخشنده

طراح جلد، گرافیک، صفحه‌آرایی و ناظر فنی چاپ: محمد محرابی

www.mehraabi.com / 09125163545

ناشر: نشر نویسه پاریسی

دفتر انتشارات: ۰۲۱-۷۷۰۵۳۲۴۶

فروشگاه: ۰۲۱-۶۶۹۰۷۱۲۲

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۴۵۵۴۵۵۴۱۴۲

وبگاه: www.neveeseh.com

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۶

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۰۳۰-۵۵-۴

چاپ و صحافی: روز

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

کلیه حقوق محفوظ و متعلق به «نشر نویسه پاریسی» است.
تکثیر و انتشار این اثر یا قسمتی از آن به هر شیوه، بدون مجوز قبلی و کتبی ممنوع و مورد پیگیری قانونی قرار خواهد گرفت.

نشر نویسه پاریسی

Paper from well managed forests
and controlled sources

کاغذ این کتاب از جنگل‌ها و منابع
کاملاً مدیریت شده تهیه شده است.

کاغذ بالک: کاغذی است که وزن سبک، جرم حجمی کم و ضخامت بالا دارد و رنگ آن برای مطالعه مناسب است. این کاغذ از الیاف چوب تهیه شده و کتاب‌های به وجود آمده از آن وزن بسیار کمتری نسبت به کتاب‌های ساخته شده از کاغذهای تحریر سفید رنگ (WoodFree) دارد و همین موضوع، مطالعه و جابه‌جایی آن را آسان می‌کند. این کاغذ در کشورهای توسعه یافته بزرگ‌ترین سهم را در انتشار کتاب دارد.

فهرست مطالب

۳	پیشگفتار
۹	فصل ۱. زبان‌شناسی چیست؟
۱۷	فصل ۲. زبان چیست؟
۲۷	فصل ۳. مطالعه زبان
۳۵	فصل ۴. تصمیم‌گیری برای شروع
۴۳	فصل ۵. الگوهای آوایی
۵۳	فصل ۶. واژه و اجزای واژه
۶۵	فصل ۷. الگوهای جمله
۷۹	فصل ۸. معنا
۹۳	فصل ۹. به‌کارگیری زبان
۱۲۱	فصل ۱۰. زبان و جامعه
۱۳۵	فصل ۱۱. زبان و ذهن
۱۶۱	فصل ۱۲. زبان و سبک
۱۷۵	واژه‌نامه

از آنجا که زبان‌شناسی در ایران بر خلاف سایر کشورها رشته‌ای نسبتاً جدید و در حال رشدی می‌باشد و آنچنان که باید و شاید جایگاه و اهمیت خود را پیدا نکرده است، یکی از دغدغه‌های من و بسیاری دیگر از دانش‌آموخته‌های این رشته، همواره معرفی و شناساندن آن به افراد عادی و غیرمتخصص در این حوزه، بایبانی ساده و روشن بوده است. بنابراین، معرفی این کتاب برای ترجمه، فرصت مناسبی برای رسیدن به بخشی از این هدف فراهم کرد چراکه اساساً سعی و هدف اصلی نویسنده این کتاب بر آن بوده که با زبانی ساده و ارائه نمونه‌های ملموس و متنوع، مبانی و مفاهیم رشته را، تا حد ممکن برای خواننده‌ی عادی و ناآشنا و حتی دانشجویان آغاز راه این رشته، روشن و قابل درک نماید.

کتاب حاضر شامل ۱۲ فصل است و از آنجا که مخاطب اصلی این کتاب، جامعه‌ی فاقد دانش زبان‌شناسی است، تاریخچه و مبانی اصلی زبان‌شناسی، کلیه‌ی نظریه‌ها و علوم زیرمجموعه‌ی آن و هرآنچه که باید برای آغاز مطالعه و آشنایی با این رشته دانست، به زبان و ساختاری ساده و روان در هر فصل تشریح و ارائه شده است.

هرچند که حوزه زبان و به‌طور خاص زبان‌شناسی دارای طیف گسترده و متنوعی از واژگان و اصطلاحات تخصصی است و در ترجمه این کتاب سعی شده است که از معادل‌های دقیق و مصطلح در زبان فارسی استفاده شود، با این حال، گاهی اصطلاحات و واژه‌هایی وجود داشته که معادل‌های جاافتاده‌ای در زبان فارسی برای آنها وجود نداشت. در این موارد، نهایت تلاش بر این بوده تا با بهره‌گیری از معتبرترین آثار زبان‌شناسی و نیز مفاهیم و واژه‌هایی که میان زبان‌شناسان و برخی صاحب‌نظران این حوزه مصطلح است، نزدیک‌ترین و مرتبط‌ترین معادل‌ها را برگزینیم.

در پایان، شایسته است از مدیر مسئول محترم و فرهیخته نشر نویسه پارسی که فرصت و فضای ترجمه این کتاب و همکاری با آن انتشارات را برای اینجانب فراهم نمودند، صمیمانه قدردانی کنم.

سمیرا آذرنوش

پاییز ۱۳۹۶

فصل اول:
زبان‌شناسی چیست؟

فصل اول: زبان‌شناسی چیست؟

این فصل به بررسی زبان‌شناسی، اهمیت آن و همچنین زیرمجموعه‌های اصلی زبان‌شناسی و تمایز آن با مطالعات دستور سنتی می‌پردازد.

استفاده از زبان، جزء لازم و جدایی‌ناپذیری از انسان است. کودکان سراسر جهان تقریباً در یک سن و سال شروع به قرار دادن کلمات در کنار هم می‌کنند و مسیرهای مشابه قابل توجهی نیز در توسعه‌ی گفتار خود دنبال می‌کنند. همه‌ی زبان‌های دنیا، چه زبان‌های جنوب آمریکا، استرالیا یا حتی زبان‌های نزدیک قطب شمال به‌طور شگفت‌آوری در ساختار پایه‌ی خود مشابه یکدیگر هستند.

علم زبان‌شناسی نیز در تلاش برای پاسخ به این پرسش‌های اساسی است که اولاً «زبان چیست؟» و «نحوه عملکرد آن چگونه است؟» به‌علاوه، در جستجوی رسیدن به جنبه‌های مختلف موضوعاتی مانند؛ «وجه مشترک همه‌ی زبان‌ها چیست؟»، «دامنه تغییر و تنوع در میان زبان‌ها چقدر است؟»، «زبان انسان چگونه از ارتباطات حیوانی متمایز می‌شود؟»، «یک کودک چگونه صحبت کردن را یاد می‌گیرد؟» و سایر پرسش‌هایی از این قبیل.

زبان‌شناس کیست؟

فردی که به مطالعه علم زبان‌شناسی می‌پردازد، زبان‌شناس^۱ نامیده می‌شود. البته واژه «زبان‌شناس» واژه‌ی قابل قبولی نیست و از طرفی باعث سردرگمی نیز می‌شود زیرا با این تعریف، هر شخصی که به چندین زبان صحبت می‌کند را نیز می‌توان زبان‌شناس نامید. از نظر کارشناسان زبان‌شناسی، ضرورتی ندارد تا زبان‌شناسان به همه‌ی زبان‌ها مسلط باشند، اگرچه باید تجربه‌ی زیادی از انواع زبان‌ها را داشته باشند. مسئله‌ی مهم‌تر برای زبان‌شناسان، تحلیل و تفسیر پدیده‌هایی مانند نظام واژه‌ای زبان ترکی، یا افعال زبان آلمانی است تا اینکه خود را مجبور به درک و یادگیری این زبان‌ها در استانبول یا برلین کنند.

¹ linguist

کارنامه نشر نویسه پارسی

زبان‌شناسی و علوم وابسته

- درآمدی بر زبان‌شناسی فرهنگی
- گنگتوهای یاکوبسون و پومورسکا
- مقوله‌ی وجه، نمود و نفی در زبان فارسی
- کلیدواژه‌های فلسفه ذهن
- کلیدواژه‌های فراگیری زبان دوم
- درآمدی بر تحلیل گفتمان
- هویت، گفتمان و انتخابات در ایران
- روابط متنی در قرآن (رابط، پیوستگی، ساختار)
- آشنایی با نرم‌افزار PRAAT
- آشنایی با نرم‌افزار LIPP
- آشنایی با نرم‌افزار Dr. Speech
- الگوی خلاق آموزه‌های زبان‌شناسی در تحلیل آراء قضایی
- زبان‌شناسی زیست‌محیطی
- در استعاره‌هاست که هستیم
- ایده‌ها و گزینه‌ها در زبان انگلیسی با اهداف ویژه
- مقدمه‌ای بر ذهن و مغز
- معنا چیست؟
- زبان و مغز
- راهنمای زبان‌شناسی شناختی
- افسانه زبان
- معنا چیست؟
- لسان العجم
- راهنمای دانشجوی زبان‌شناسی
- افعال معین در زبان فارسی: رویکرد دستوری شدگی
- زبان‌شناسی به زبان ساده
- آشنایی با دستور ساخت گروهی هسته‌بنیان
- واژه‌نامه‌ی توصیفی فرهنگ‌نویسی
- رهنمودهایی برای تدریس مهارت شنیداری با رویکردی عملی
- توصیف گفتمان: راهنمای کاربردی برای تحلیل گفتمان
- ترجمه لیلا اردبیلی
- ترجمه فرهاد ساسانی
- ترجمه مهین‌ناز میردهقان، آذردهخت جلیلیان، زهرا فرخ‌نژاد
- ترجمه محمدحسن ترابی
- ترجمه داود ملک‌لو، سمانه صادقی
- ترجمه طاهره همتی
- امیر رضایی‌پناه، سمیه شوکتی‌مقرب
- ترجمه سیداکبر جلیلی
- ندا موسوی
- بتول علی‌نژاد، ندا بیاتی
- ندا موسوی، طاهره احمدی
- فردوس آقاگل‌زاده، فائزه فرازنده‌پور
- سرپرست گروه مترجمان، فردوس آقاگل‌زاده
- مریم قهرمانی
- ترجمه معصومه استاجی و زهرا محبی
- ترجمه شهره صادقی، الهه کمری
- ترجمه نگار داوری‌اردکانی، پارسا بامشادی
- ترجمه موسی غنچه‌پور، مهدیه پاکزاد‌مقدم
- ترجمه وجیهه فرش، نجمه فرش
- ترجمه شاهره مجیدی زیرنظر: محمد راسخ‌مهند
- ترجمه پارسا بامشادی
- مصصح بهروز محمودی بختیاری، مونا ولی‌پور
- ترجمه تینا امراللهی
- شادی داوری، مهرداد نغزگوی کهن
- ترجمه سمیرا آذرنوش
- مژگان همایون‌فر
- فریبا قطره
- ترجمه معصومه استاجی، رضامراد صحراپی، زینب امیری
- ترجمه سید محمدباقر برقی مدرس، مریم نخعی، آمنه عرب‌زاده

هم‌اندیشی‌ها و همایش‌های انجمن زبان‌شناسی ایران

- مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی معنی‌شناسی
- مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی صرف
- کوروش صفوی
- ویدا شقایق

ویدا شقائی	مجموعه مقالات دومین هم‌اندیشی صرف
آزینا افراشی	مجموعه مقالات دومین هم‌اندیشی معنی‌شناسی
گلناز مدرسی قوامی	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی بهیئگی
شهلا رقیب‌دوست	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی عصب‌شناسی زبان
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی تحلیل گفتمان و کاربردشناسی
فریبا قطره - شهرام مدرس خیابانی	مجموعه مقالات سومین هم‌اندیشی صرف
سپیده عبدالکریمی	مجموعه مقالات سومین هم‌اندیشی معنی‌شناسی
مصطفی عاصی	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی زبان‌شناسی رایانشی
پروانه خسروی‌زاده	مجموعه مقالات دومین هم‌اندیشی زبان‌شناسی رایانشی
گلناز مدرسی قوامی	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی آواشناسی فیزیکی
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات دومین هم‌اندیشی تحلیل گفتمان و کاربردشناسی
مهرداد نغزگوی کهن	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی زبان‌های ایرانی
احسان چنگیزی	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی زبان‌های کهن ایرانی
علی رضا قلی‌فامیان	مجموعه مقالات نخستین هم‌اندیشی زبان فارسی و اینترنت
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی
محمد راسخ‌مهند	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی بررسی واژه‌بست‌ها در زبان‌های ایرانی
ارسلان گلغام	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی نحو و رده شناسی
شهلا رقیب‌دوست - فرشته مومنی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی عصب- روان‌شناسی زبان
گلناز مدرسی قوامی	مجموعه مقالات دومین همایش ملی آواشناسی فیزیکی
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات سومین همایش ملی تحلیل گفتمان و کاربردشناسی
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات دومین همایش ملی زبان‌شناسی حقوقی: تحلیل گفتمان حقوقی
آزاده میرزائی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی زبان‌شناسی پیکره‌ای
علی رضا قلی‌فامیان	مجموعه مقالات دومین همایش ملی زبان فارسی و اینترنت
گلناز مدرسی قوامی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی واج‌شناسی
گلرخ سعیدنیا - آزاده میرزائی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی خشونت کلامی
آزاده میرزائی	مجموعه مقالات دومین همایش ملی زبان‌شناسی پیکره‌ای
سپیده عبدالکریمی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی برخورد زبان‌ها
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات چهارمین همایش ملی تحلیل گفتمان و کاربردشناسی
آزینا افراشی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی معنی‌شناسی شناختی
شهرام مدرس خیابانی - فریبا قطره	مجموعه مقالات چهارمین همایش ملی صرف
زهره ابوالحسنی - بهروز محمودی بختیاری	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی ادب کلامی و اجتماع
فاطمه عظیمی‌فرد	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی زبان و رسانه (ویژه رسانه ملی)
فردوس آفاگل‌زاده	مجموعه مقالات سومین همایش ملی زبان‌شناسی حقوقی

همایش‌های زبان‌شناسی

عطاالله کویال، شهرام مدرس خیابانی و جواد یعقوبی‌درایی	مجموعه مقالات نخستین همایش ملی زبان و زبان‌شناسی (۳جلدی)
دکتر شهلا شریفی	مجموعه مقالات سومین همایش زبان‌شناسی و آموزش زبان فارسی/مشهد

■ سومین هم‌اندیشی زبان‌شناسی و مطالعات بینارشته‌ای: مطالعات اجتماعی و فرهنگی زبان

■ نخستین همایش ملی واکاوی منابع آموزش زبان فارسی به غیرفارسی زبانان

مهین ناز میردهقان

در دست انتشار

کلیدواژه‌های سبک‌شناسی	■ ترجمه بهروز محمودی بختیاری
کلیدواژه‌های نحو و نظریه‌های نحوی	■ ترجمه ابفاشفایی، محبوبه نادری
کلیدواژه‌های زبان‌شناسی نقشگرا	■ ترجمه ریحانه منظوری
کلیدواژه‌های کاربردشناسی	■ ترجمه دکتر مهرداد امیری، بهداد امیری
کلیدواژه‌های معنی‌شناسی	■ ترجمه امیر احمدی
کلیدواژه‌های تحلیل‌گفتمان	■ ترجمه امیر احمدی
زبان‌شناسی ایترننت	■ ترجمه محمدحسن ترابی
مرگ زبانی	■ ترجمه محمد اورنگ
تحقیق عملی در زبان‌شناسی اجتماعی	■ ترجمه سارا زینال‌زاده، بهاره‌هادی‌لو
در ستامه زبان‌شناسی راتلج	■ سرپرست مترجمان دکتر شهرام مدرس خیابانی
درآمدی بر معنی‌شناسی	■ ترجمه مهسا کمال‌پور، دکتر شهرام مدرس خیابانی
تحقیق عملی در تحلیل‌گفتمان	■ ترجمه فاطمه عظیمی‌فرد
مفاهیم عاطفی	■ ترجمه آرزنا افراشی، بیبا قوچانی
ساخت زبان‌شناختی زبان انگلیسی مدرن	■ ترجمه حسین رحیمی آزاد، دکتر شهرام مدرس خیابانی
نشانه‌شناسی اجتماعی	■ ترجمه بهاره هادی‌لو، سارا زینال‌زاده
کلیدواژه‌های زبان‌شناسی پیکره‌ای	■ ترجمه محمدحسن ترابی، سعیده قندی
استعاره‌ها اهل کجا بند	■ ترجمه الهام ثباتی
مقدمه‌ای بر تحلیل‌گفتمان	■ ترجمه فائزه فرازنده‌پور، حسین داوری
مقدمه‌ای بر نشانه‌شناسی تصویری پرسی	■ گروه مترجمان به سرپرستی حمیدرضا شعیری
نشانه‌شناسی شکلک‌ها	■ ترجمه الهه کمری
اجرای آموزش تکلیف‌محور	■ ترجمه سید اکبر جلیلی
کاربردشناسی واژگانی و نظریه ذهن	■ ترجمه محمدحسن ترابی، الهه کمری، شهره صادقی
کلیدواژه‌های زبان‌شناسی حقوقی	■ تالیف فائزه فرازنده‌پور

نماینده‌گی‌های فروش:

فروشگاه مرکزی: کتابفروشی سوده (دانایی)

تهران، میدان انقلاب، روبروی سینمای بهمن، تالار بزرگ کتاب، پلاک ۲۸.

تلفن: ۰۲۱-۶۶۹۵۷۱۳۲

شهر کتاب مرکزی

تهران، خیابان دکتر شریعتی، بالاتر از خیابان استاد مطهری، نبش کوچه کلاته

تلفن: ۸۸۴۰۸۲۸۸ و ۸۸۴۵۶۹۰۰-۲۱

کتابفروشی توس

تهران، خیابان انقلاب. اول خیابان دانشگاه. تلفن: ۶۶۴۶۱۰۰۷

مرکز پخش:

موسسه گسترش فرهنگ و مطالعات

تهران، خیابان دماوند، خیابان سازمان آب (شهید بابائیان)، خیابان چهارم غربی، پلاک ۲۸

تلفن: ۰۲۱-۷۷۳۵۴۱۰۵ وبگاه: www.gbook.ir

نسخه الکترونیکی کتابهای نویسه پاریسی در:

www.fidibo.com

www.instagram.com/neveeseh

فروشگاه اینترنتی

www.neveeseh.com

<https://telegram.me/iranlinguistics>

Linguistics Made Easy

Written by:
Jean Aitchison, Ph.D.

Translated by:
Samira Azarnoush

First published 2018 by Neveeseh Parsi
© 2018 Neveeseh Parsi Publications

All right reserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without prior permission of Neveeseh Parsi.

Tehran- Iran

Email: info@neveeseh.com

Printed in Iran